

MIKSI KÄVELLÄ, KUN LENTÄÄKIN VOI?

– JÄMIJÄRVEN KUNNAN KUNTASTRATEGIA VUOSILLE 2022–2025

ESIPUHE

Jämijärven vaakunalinnun eli pääskyn käytöstä symbolina käytiin keskustelua kuntastrategian valmistelun yhteydessä. Todettiin, että pääskyt ovat varsin huonoja kävelemään. Toisaalta pääskyt ovat varsin etevä lentämään. Näiden tietojen myötä joku totesikin, että miksi kävellä, kun lentääkin voi?

Kyse on tietenkin henkisestä asenteesta pikemminkin kuin konkreettisesta tilanteesta. Jämijärven kunta kannustaa kaikkia kävelemään paljon asettamatta sitä lentämisen kanssa vastakkaiseksi asiaksi. Henkisemmässä mielessä, miksemme siis lentäisi?

Annetaan ideoiden liikkua, annetaan ihmisille mahdollisuuksia liikkua paljon, autetaan ihmisiä ja yhteisöjä löytämään omat vahvuutensa, kannustetaan. Näistäkin asioista Jämijärven kuntastrategiassa on kysymys.

ARVOT

Kuntalaisten etu

Toimimme Jämijärven kunnassa kuntalaisten parhaimman edun mukaisesti.

Kuntamme talouden vakaana pitäminen on tärkeää. Kunnianhimoisena tavoitteenamme on kunnallisveron alentaminen nykyisestä tasosta tai siitä, jolle se hyvinvointialuemuutoksen myötä asettuu. Kuntakonsernin alijäämästä päästään eroon valtuustokauden aikana.

Taloudellisen vakauden lisäksi kehitämme uutta tuottavaa toimintaa, parannamme kunnan houkuttelevuutta, palvelujen laatua, lisäämme maanläheistä otetta asioihin sekä joustavuutta kuntalaisia kohtaan. Strategian ydintavoitteet ja niiden mukainen toiminta luo veto-, pito- ja valovoimaa sekä kipinää, joita kuntalaisten etujen toteuttaminen vaatii.

Kunnioitus

Jämijärven kunnassa kunnioitetaan toisia; ystävyydellä, erilaiset tarpeet ja ajattelutavat huomioiden. Asiallinen keskustelu on toimintatapa, jolla kehitämme kuntaa ja pääsemme eteenpäin.

Kuntalaisilla, kunnan muilla jäsenillä sekä sidosryhmillämme on mahdollisuus vaikuttaa ja kehittää kuntaamme. Kuulemme heitä erilaisin keinoin, käymme avointa vuoropuhelua ja käytämme olemassa olevaa palautejärjestelmää tehokkaasti. Luottamustehtäviin valituilla on tärkeä yhteys kuntalaisten palautteiden välittämiseen.

Luottamushenkilöiden ja valmistelijoiden yhteistyö on avain menestyvään päätöksentekoon ja siksi meillä tulevat päätösaasiat ja sekä muuten tärkeät asiat keskustellaan mahdollisuuksien mukaan jo valmisteluvaiheessa.

Lennot

Jämijärven kunnassa kannustetaan kehittämiseen ja uuden luomiseen. Lennot on rohkeutta, yhteistyötä sekä toimeliaisuutta.

YDINTAVOITTEET

Haluamme, että kuntamme on elinvoimainen. Elinvoimatekijöitä ovat kaikki asiat, jotka vaikuttavat siihen, että asukkaiden asiat ovat hyvin ja että asukkaiden tilanne muuttuu paremmaksi.

Elinvoimatekijät, joihin strategialla pyritään vaikuttamaan, voidaan jakaa seuraavasti:

- Vetovoimatekijät (alueen kiinnostavuus, houkuttelevuus ja vetovoimaisuus ulkopuolisten näkökulmasta)
- Pitovoimatekijät (kunnan omien asukkaiden ja toimijoiden tyytyväisyys palveluihin, asuin- ja elinympäristöön sekä alueen viihtyvyys ja mukavuus)
- Valovoimatekijät (alueen poikkeukselliset ja ainutlaatuiset erottautumistekijät)
- Kipinätekijät (yhteinen tekeminen kunnassa, tulevaisuususko, tahto ja tunne)

Erityisesti kipinätekijöihin vaikuttamme arvojen kautta, rohkealla ideoinnilla, eteenpäin katsomista rohkaisevalla keskustelulla ja toisten kunnioituksella. Myös vetovoima-, pitovoima- ja valovoimatekijöiden esillä pitämisellä, kannustavalla viestinnällä, vahvistetaan kipinätekijöitä.

Veto- ja pitovoima - houkuttelevuus

Jämijärvi houkuttelee erilaisilla tavoilla. Asuinpaikkana Jämijärvi sopii erilaisiin työelämän ratkaisuihin. Arjen luksusta tarjoavat ihmisten arvostus omalle harrastusajalleen ja Jämijärven luontosuhteeseen liittyvät harrastusmahdollisuudet. Työ paikkakunnalla tai lähikunnassa voi houkutella, kuten myös nykyistä laajempi asuntotarjonta.

Jämijärvelle muuttaa vuosittain 3-5 %:n asukasmäärää vastaava määrä ihmisiä. On siis olemassa houkutustekijöitä muuttajille, ja valtuustokauden alkupuolella onkin syytä selvittää ja kirjata näkyviin vielä enemmän muuttoon positiivisesti vaikuttavia tekijöitä. Nostamme esille asiat, jotka sekä parantavat elämisen laatua että tekevät muuttamisen houkuttelevammaksi. Veto-, pito- ja valovoimatekijöitä ja niihin liittyviä toimenpiteitä ovat muun muassa seuraavat:

Jämijärvi on hyvä paikka kodille, siksi me kiinnitämme huomiota sekä asuin- että vapaa-ajan tonttien tarjonnan määrään ja laatuun. Pyrimme edesauttamaan olemassa olevien asuntojen ja vuokrattavien asuntojen välitystä.

- Hyvinvointipalveluihin ja sivistystoimen profiloitumiseen suunnataan voimavaroja, jotta tarjonta koettaisiin laajana ja laadukkaana. Tuemme järjestöjä vapaa-ajan toimintojen järjestäjinä. Edesautamme tapahtumien järjestämistä ja niiden näkyvyyttä. Myös kunta voi toimia tapahtumajärjestäjänä.
- Tasapainoinen talous mahdollistaa sen, että Jämijärven verotus on kilpailukykyinen lähikuntiin nähden. Kunnan sotemenojen ja vastaavien tulojen siirtyminen hyvinvointialueelle tapahtuu kunnan kannalta tilanteessa, jossa sotemenot ovat historiallisesti melko matalalla tasolla. Talouden tasapainon ja veronalennusmahdollisuuksien näkökulmasta lähtötilanne näyttää kohtuulliselta.
- Meidän elinvoimamme ja hyvinvointimme on peräisin luonnosta. Jämin vapaa-aika -alueen toiminnot ja vapaa-ajan asuminen sekä Lauhavuori – Hämeen kangas Geoparkin ja Metsähallituksen toiminta laajemminkin Hämeen kankaalla lisäävät alueemme elinvoimaisuutta ja houkuttelevuutta.

- Rohkaisemme etätyömahdollisuuksien käyttöön, sillä Jämijärven sijainti etätyön tekemiseen on hyvä ja etätyöpaikalle muuttamista tukevat luontoharrastusmahdollisuudet ja kunnan palvelujen taso. Älykäs ihmisten ja tavaroiden liikkuminen ja palvelujen digitalisoituminen tuovat omaa lisärohkaisua etätyöhön. Jämijärvellä parhaat mahdolliset tietoliikenneyhteydet ovat kaikkien saatavilla.
- Kunnan elinvoiman kannalta on jatkettava aktiivista yhteistyötä yrittäjiemme kanssa. Kunnan tulee olla valmis osallistumaan tuotantotilarakentamiseen ja soveltuviin hankkeisiin. Nykyisten tuotannollisten työpaikkojen työvoimatarpeen täyttymistä tulee pyrkiä edesauttamaan ja samalla rohkaisemaan työvoimaa pysyvään asumiseen. Valtuustokaudella pyrkimyksemme on löytää strateginen kumppani elinkeino- ja elinvoimapalveluihin.
- Meitä pitää paikkakunnallamme Jämijärven vahva ja kokonaisvaltainen luontoyhteys maataloudesta erinomaisiin luontoharrastusmahdollisuuksiin. Maatalouden merkitys maailmanlaajuisten kehityskulkujen valossa kasvaa tulevaisuudessa ja haluamme Jämijärvellä pitää huolta maataloudestamme. Hyvien maaseutupalvelujen takaamisen lisäksi etsimme keinoja tukea maanviljelijöitämme.
- Haluamme päästää kehittämiskykymme valloilleen. Työpaikkamäärän, näkyvyyden, tapahtumien ja palvelujenkin varmistamiseksi on tärkeää luoda ja kehittää yhteistyösuhteita ympäröivien alueiden kuntiin sekä koulutus-, matkailu-, elinkeino- ja hyvinvointitoimintoihin liittyviin organisaatioihin. Em. tavoitteiden edesauttamiseksi tehdään ja tavoitellaan omia sekä yhteisiä hankkeita.
- Kunnan perusopetus ja varhaiskasvatus järjestetään juuri valmistuneissa helposti saavutettavissa toimitiloissa keskellä kylää.

Valovoimatekijöitä - Viestinnän kehittäminen

Valtuustokaudella kiinnitämme erityistä huomiota viestintään sekä toiminnan teemoittamiseen.

Viestinnällä on keskeinen merkitys kerrottaessa Jämijärven vapaa-ajan mahdollisuuksista, tapahtumista sekä asunto- ja tonttitarjonnasta, kaikista veto- ja pitovoimaa synnyttävistä asioista sekä Jämijärven erityisistä piirteistä.

Monet seikat Jämijärvellä korostavat luontosuhdetta. Jämijärvi on varsin maatalousvaltainen paikkakunta ja monet muutkin työpaikat liittyvät luontosuhteeseen. Aktiivisessa harrastusmaailmassa on näkyvissä luontosuhteen merkitys, olipa sitten kyseessä metsästys, kalastus, koirat, suunnistus, hiihto, pyöräily tai mikä vaan. Luontotaitojen ja ekologisuuden korostaminen ovat osa laajaa luontosuhdetta. Jämijärven alueella on runsaasti kansainvälistä huomiota ansaitsevia Geopark-kohteita.

Jämijärvellä muotoillaan valtuustokaudella laajaan luontosuhteeseemme pohjautuva brändi. Vahva maatalouden rooli ja ruoantuotannon korostaminen ovat myös osa laajaa luontosuhdetta. Brändiin sopii myös kansainvälisyys.

Kymmenet tuhannet Jämijärven alueella, erityisesti Jämillä vierailevat ihmiset, ovat hyvä ja laaja kohderyhmä viestinnälle.

Valtuustokaudella kiinnitetään erityistä huomiota viestintään sekä toiminnan teemoittamiseen ja profiloitumiseen.

Veto-, pito- ja valovoimaa sekä kipinää – palvelujen ja kunnan oman toiminnan kehittäminen

Sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueille kohdistaa kunnan rahankäytön erityisesti varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen. Valtuustokauden alussa valmistuu koulu-päiväkotikeskus, joten kunnalla on uudet tilat tarjota asukkaiden ja muuttajien tarpeisiin, oli kyse lapsiperheistä tai vapaa-ajan toiminnasta. Uudet tilat tarjoavat esimerkiksi aiempaa isommat ja monikäyttöisemmät liikuntatilat ja näyttämö- yms. järjestelyt, joilla tuetaan tilojen käyttöä moniin eri tarkoituksiin.

Luontosuhteemme näkyy opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelmassa. Lauhavuori - Hämeen kangas Geopark ja erityisesti Jämin alue tulee olemaan vahvana osana opetusta. Me haluamme tuoda luontosuhteeseen pohjautuvan brändimme näkyväksi kunnan toiminnassa.

Nuorille annamme vahvan positiivisen kokemuksen kotikunnastamme. Me tuemme heidän tulevaisuuden työelämässä tarvittavia taitojaan ja kuulemme heitä. Pidämme tärkeänä lasten ja nuorten kansainvälisen toiminnan kokemuksia. Lapsille ja nuorille ja heidän perheilleen pitää voida tarjota erityistä huomiota.

Hyvinvointitoimialan palvelut ovat vetovoimatekijöitä ja edistävät myös terveyttä. Terveyspalveluiden siirtyessä hyvinvointialueille liikunnan, kulttuuritoiminnan, luontoharrastuksien ja ylipäättään ihmisten yhdessäolon tukemisella on merkittävä vaikutus terveyteen. Ihmiset tarvitsevat kohtaamispaikkoja ja yhteenkuuluvuutta. Vahvistamme kunnan roolia hyvinvoinnin toimialalla tällä valtuustokaudella.

Hyvinvointialueen, kunnan omien ja yksityisten palvelujen kehittämisessä avainroolissa ovat digitalisaatio ja etäpalvelut. Maailman digitalisoituminen antaa yhä useammalle mahdollisuuden asua Jämijärven kaltaisilla lähellä keskuksia olevilla maaseutualueilla. Verkkokaupan kasvu ja terveydenhuollon etäpalvelut antavat mahdollisuudet tasapuoliseen palvelujen saamiseen. Valtuustokaudella tuetaan etäpalvelujen kehitystä ja kunnan oman toiminnan digitalisoitumista. Hyvinvointialueen tarjoamien palvelujen kehittämisessä toimimme aktiivisesti ja yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Valtuustokaudella vahvistetaan myös työllisyyteen liittyviä palveluja ja toimintoja sekä erityisesti nuorten uraohjausta.

Kunnan oman päätöksenteon osalta korostetaan keskusteltavaa demokratiaa, toimielinten päätöksentekoa pohjustavia iltakoulukäytäntöjä sekä etsitään malleja kuntalaisten ja erilaisten organisaatioiden osallistamiseen. Digitalisaatiota hyödynnetään myös demokratian kehittämisen välineenä.

Kunnan toiminnassa huomioidaan ikäihmisten kotona asumisen tukeminen ja laajasti ymmärretty esteettömyys. Kunta tavoittelee luontevaa ja kaikki kuntalaiset kattavaa yhteyttä kunnan toiminnan ja kuntalaisten välillä. Kaikkien ryhmien luontosuhteen toteutumista halutaan huolehtia.

Kunnan organisaatio on pieni ja joustava. Kunnan henkilöstöpolitiikalla vahvistetaan kunnan henkilöstön yhtenäisyyttä, kannustaen heidän kuulemistaan ja sitoutuneisuuttaan. Lisäksi kunnan tavoitteiden asettamista ja niiden toteuttamista vahvistetaan koko henkilöstön avulla.

Itsenäisenä kuntana Jämijärvi voi parhaiten varmistaa tulevaisuuden turvaksi tarvittavien veto-, pito- ja valovoimatekijöiden ja kehitystä innostavan kipinän synnyn.

Sekä kunnan päätöksentekoon osallistujat että kunnan työntekijät rohkaisevat toinen toistaan edellisestäkin kuntastrategiasta tutuin periaattein - lennokkuuteen, rohkeuteen ja joustavuuteen - kuntalaisten etu edellä toisia kunnioittaen.

STRATEGIAN SEURANTA

Kunnanhallitus ja -valtuusto arvioivat strategian toteutumista tilinpäätösten yhteydessä sekä ottavat kantaa strategiaa toteuttaviin toimenpiteisiin talousarvion valmistelun ja hyväksymisen yhteydessä. Talousarvioon kirjataan strategiasta johdettuja toiminnallisia tai taloudellisia tavoitteita, joita eri toimielimet toteuttavat vuoden aikana.

Valtuuston päättämä hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus toimivat strategian toimeenpanon suunnittelun ja seurannan välineenä.